

NAMEN IN CILJ 21. SEDLARJEVEGA SREČANJA

V času nepremičninske, finančne in gospodarske krize so nam urbanistom in prostorskim planerjem jasna tri dejstva:

1. planiranje postaja vse pomembnejše,
2. javna sredstva na različnih ravneh so na voljo v občinskih, državnih in evropskih proračunih,
3. varstvo okolja in obnovljivi viri energije so nujen predpogoj za vsakršno načrtovanje.

Večja vloga planiranja pomeni, da se morajo v času državnega intervencionizma sredstva, ki jih za pomoč gospodarstvu daje država, preveriti skozi planiranje. Planiranje v sodobnem evropskem prostoru pa pomeni planiranje po načelih gospodarske, socialne in teritorialne kohezije.

Slovenski Zakon o prostorskem načrtovanju v praksi, kljub zagotovitvi snovalcev, žal ne pospešuje postopkov ampak jih zaradi kompleksnosti zahtev nosilcev urejanja prostora neobvladljivo zapleta.

Kar se tiče rabe javnih sredstev, bo nujno potrebno določiti manjše število velikih projektov, kar konkretno v Sloveniji pomeni združitev financiranja projektov s strani občin, Republike Slovenije in Evropske unije. Slednje je še toliko bolj pomembno, ker smo do sedaj vodili takšno regionalno politiko, da je razpoložljivi denar iz Bruslja ostajal v preveliki meri neporabljen.

Kar se tiče varstva okolja, rabe obnovljivih virov energije oziroma trajnostnega razvoja nasploh, je dejstvo, da predstavlja urbana prenova oziroma »brownfield development«:

1. bolj trajnosten prostorski razvoj mest
2. bolj varuje okolje
3. omogoča rabo obnovljivih virov energije.

Prostorsko in urbanistično načrtovanje skupaj s pazljivo sestavljenimi finančnimi konstrukcijami združenih javnih proračunov ter tudi javno-zasebnih partnerstev skupaj z usmeritvami in pogoji varstva okolja predstavljajo ključno trojico načel urbane prenove. Konkretno to pomeni, da bi naj vse občine v občinskih prostorskih načrtih opredelile eno ali več območij urbane prenove. To bo seveda pomenilo, da se bo morala prenehati napačna regionalna politika atomizacije državnih in evropskih sredstev. Hkrati bo potrebno takoj pričeti s pripravo občinskih podrobnih prostorskih načrtov in projektov za pridobitev gradbenega dovoljenja za investicijske projekte.

Bolj bo potrebno upoštevati okolje in usmeritve trajnostnega urbanega razvoja in varčne rabe energije, kar v Sloveniji predstavljajo predvsem projekti, povezani z načrtovanjem železniške infrastrukture in javnega potniškega prometa, uporaba vetrne energije, fotovoltaike in toplotnih črpalk pri energetskem oskrbovanju objektov ter zaključen krogotok upravljanja z odpadki.

S takojšnjo pripravo državnih prostorskih načrtov za rekonstrukcijo železnice na V. in X. TEN koridorju ter z načrti urbane prenove na področjih v mestih vzdolž železnice (stara industrijska območja, skladišča, delavnice) bi lahko pripravili uspešne projekte urbane prenove.

Urbana prenova v času

Po prenovi historičnih (pretežno stanovanjskih) predelov naselij v 70-ih letih se je pričel v 80-ih letih proces prenove tudi na industrijskih predelih.

Zgodovinske proizvodne in skladiščne dejavnosti so se zaradi svoje ekspanzije preseljevale iz centralnih lokacij v nove industrijske cone na obrobju mest. Tako zapuščena industrijska grajena struktura sredi mest je postala v procesu prenove bodisi predmet radikalnih gradbenih in vsebinskih prezidav ali pa je bila delno ali v celoti odstranjena.

V 90-ih letih se pričanja prenova do takrat nedotakljivih vojašnic. Metodo za programsko in urbanistično arhitektonsko prenavo opuščanih objektov vojašnic so predstavljali javni programski natečaji. Veliki prostorski potencial, ki je nenadoma postal na razpolago mestom, da ga spreminjajo in vključujejo v novo mestno matrico, ni bil formalno del nobenega od veljavnih (mestnih) prostorskih planov.

Pristopi k prenovi tega potenciala so bili izrazito heterogeni oziroma celo na isti lokaciji bipolarno različni. Zapuščeni objekti nekaterih območij so predstavljali samo neprijetno oviro, ki jo je bilo treba v smislu izbrane radikalne vsebinske in gradbene prenove "sesuti" zato, da je bilo možno zgraditi novo poslovno ali stanovanjsko območje.

Ko je bil predmet prenove razširitev možnosti javne predstavitve slovenskih historičnih in kulturnih dobrin je bila uporabljena metoda prave prenove izpraznjenih kasarniških objektov.

Drugje na isti lokaciji je bila zaradi manj kvalitetnih objektov predvidena možnost fazne - rušilne prenove: najprej nova raba v nekaj začasno ohranjenih objektih, sočasno pa je bila začeta rekonstrukcija stare strukture (HOSTEL CELICA) in nato postopna nadomestitev vsega začasno ohranjenega fonda z novimi programi v novih strukturah.

Urbana prenova po letu 2000 predstavlja novo fazo, ko so pritiski lastnikov propadajočih (tudi spomeniško zaščiteneh) gradbenih struktur in bodočih investitorjev tako močni, da lahko govorimo izključno le o novi izrabi - nadomestni zazidavi, ki z urbano prenavo v smislu prenove zgodovinskih gradbenih struktur nima več nobene zveze.

Urbana prenova kot strokovni izziv

Pojem urbane prenove predstavlja pomemben del paradigme trajnostnega razvoja. Če izhajamo iz sodobnega trajnostnega načrtovanja mest, je poudarek predvsem na kakovostni nadgradnji že urbaniziranih območij, razvoju mesta »navznoter« oz. prenovi. Razvojni načrti bi se morali usmerjati predvsem v že pozidan prostor in ne v ekstenzivno rast mesta, ki je značilna za hitro rastoča primestja po drugi svetovi vojni (predvsem v ZDA).

V novejšem času je dobil pojem prenove mesta nov pomen kot sestavni del celovitega pristopa za revitalizacijo, transformacijo in sanacijo vseh degradiranih predelov mesta oz. neustrezno izrabljenih površin. Tak celosten pristop zahteva združevanje okoljevarstvene strategije z družbenoekonomsko in drugimi strategijami (povezovanje gospodarskega razvoja, varstva okolja in dediščine, prometne, prostorske, stanovanjske politike itd.). O tem govorijo svetovne smernice ZN (upoštevanje principov Agende 21, Agende Habitat) in evropske usmeritve (New Charter of Athens). Prenova pa je tudi ena prednostnih usmeritev Strategije prostorskega razvoja Slovenije, ki poudarja, da je treba z njo zaustaviti prekomerne pritiske na prostor in negospodarno ravnanje z njim. Cilji prenove so vzdrževanje vitalnosti in konkurenčnosti mesta, izboljšanje kakovosti bivalnega in delovnega okolja, ohranjanje prostorske in arhitekturne identitete, naravne in grajene dediščine itd.

Kljub široki deklarativni podpori pa je prenova pri nas premalo upoštevana. Dejansko stanje v Sloveniji kaže, da so aktivnosti razvojniki in investitorjev v veliki meri usmerjene na nova nepozidana območja.

ORGANIZACIJSKI IN REDAKCIJSKI ODBOR:

mag. Peter Bassin,
mag. Miran Gajšek,
Boštjan Cotič,
doc. dr. Mojca Šašek Divjak,
Niko Jurca,
izr. prof. dr. Maruška Šubic Kovač,
Valentina Lavrenčič,
Tomislav Vauda.

Spletna stran: <http://www.ljudmila.org/dupps>

E-naslov: dupps@siol.net

**DRUŠTVO URBANISTOV IN PROSTORSKIH
PLANERJEV SLOVENIJE - DUPPS
TOWN AND SPATIAL PLANNING ASSOCIATION
OF SLOVENIA - TSPAS**

organizira

**21. Sedlarjevo srečanje
z mednarodnim seminarjem**

URBANA PRENOVA

Urban regeneration

Končno obvestilo

Final announcement

27. marec 2009

**Kranj, Slovenski trg 1
Slovenija**

PROGRAM 21. SEDLARJEVEGA SREČANJA

PETEK, 27. MAREC 2009

08.00 - 09.00 Prihod udeležencev, registracija
09.00 - 09.50 Pozdravni nagovori:
Damjan Perne, Župan, MOK
dr. Mitja Pavliha, Generalni direktor
Direktorat za prostor
dr. Darij Krajčič, Generalni direktor
Direktorat za okolje
Zmago Skobir, Regionalni razvojni
svet
mag. Miran Gajšek, Predsednik
DUPPS

Sklop 1: Evropska praksa

09.50 – 10.15 Robin Thompson, Urbana
regeneracija v Londonu
10.15 – 10.40 Aleksander Laslo, Primeri urbane
prenove v Zagrebu
10.40 – 11.05 Partnerstvo Šmartinska, Markus
Schaefer, Miran Gajšek
11.05 – 11.25 Boštjan Cotič, Prenova v Kranju

**Sklop 2: Urbana prenova in sistem prostorskega
planiranja**

11.25 – 11.40 dr. Boris Gaberščik, S kakšno
metodo in postopki do kompleksne
prenove
11.40 – 11.55 dr. Maruška Šubic Kovač, Urbana
prenova med ustavno zagotovljeno
lastninsko pravico in paradigmo
trajnostnega razvoja
11.55 – 12.10 dr. Damjan Marušič, Urbana
ekonomika - kje leži denar?
12.10 – 12.25 odmor
12.25 – 12.35 Aidan Cerar, mag. Marko Peterlin,
Soodločanje prebivalcev pri urbani
regeneraciji

- 12.35 – 12.45 mag. Darja Marinček Prosenc, Implementacija konzervatorskega načrta za prenovo v prostorskem načrtovanju
- 12.45 – 12.55 Nika Kokalj, Prenova v podeželskem naselju
- 12.55 – 13.05 Miha Jazbinšek, Urbanisti ustavite se
- 13.05 – 13.15 Jože Kavčič, Sistem prostorskega načrtovanja in pogoji izvedbe razvojnih projektov

13.15 – 14.15 odmor za kosilo

Sklop 2: Primeri iz prakse

- 14.15 – 14.25 dr. Mojca Šašek Divjak, Urbana prenova ali razvoj mesta »navznoter«
- 14.25 – 14.35 dr. Metka Sitar, e tal., Izzivi in priložnosti trajnostne energetske prenove obstoječega stavbnega fonda
- 14.35 – 14.45 dr. Matej Nikšič, Dr. Barbara Goličnik, Kvalitativna merila mestne rasti: Reurbanizacija mesta na primeru mestnih naselij Olmo in Šalara v Kopru
- 14.45 – 14.55 mag. Marko Peterlin et al., Strateški pristop k načrtovanju urbane regeneracije območja Partnerstva Šmartinska
- 14.55 - 15.05 dr. Alenka Fikfak et al., Idrinja – staro rudarsko mesto – mesto prihodnosti
- 15.05 – 15.15 mag. Peter Bassin, Zgledna urbana prenova: Dublin Docklands Area Master Plan 2008

15.15 – 15.30 odmor

Sklop 3: Plenarna razprava in zaključki

- 15.30 – 16.30 Plenarna razprava
- 16.30 – 16.45 odmor
- 17.00 – 19.00 Volilni občni zbor DUPPS
- 20.00 - 22.00 Slavnostna večerja

REFERATI

Kandidati pošljejo besedilo celotnega prispevka najkasneje do 25.03.2009. Navodila za oblikovanje referatov so objavljena na spletni strani DUPPS, pod Novice: 21. Sedlarjevo srečanje, Oblikovanje referatov. Glej: <http://www.ljudmila.org/dupps>
Izbrani prispevki bodo objavljeni v znanstveni monografiji, ki bo izšla po 21. Sedlarjevem srečanju 2009.

DRUGI PRISPEVKI

V okviru glavnih tem predvidenih tematskih sklopov in drugih aktualnih zadev je mogoče poslati prispevke v obliki mnenja, pobude, stališča, pisma ipd., katerih obseg naj ne presega 1000 znakov. Prispevke bo mogoče predstaviti v zaključni razpravi.

URADNA JEZIKA

Slovenščina in angleščina.
Organizirano bo simultano prevajanje.

PRENOČIŠČA

Posamezni udeleženci si sami rezervirajo naslednje predrezervirane hotele oziroma prenočišča. Predrezervirane so sobe v naslednjih hotelih, ki vam jih priporoča organizacijski odbor:
hotel CREINA, Koroška c. 4:
telefon: 04 281 75 00,

DODATNE INFORMACIJE

Ana Podržaj: 01 286 2615
ali
041 329 852

Rezervacija hotela za 21. Sedlarjevo srečanje (Prijavnico izpolnite s tiskanimi črkami. Hvala.)

Rezerviram prenočišče v hotelu:

.....
.....
.....
.....

dne 27./28. 3. 2009 .....

.....

v enoposteljni sobi .....

v dvoposteljni sobi .....

na ime:

.....

naslov:

.....

Datum:

.....

Podpis:

.....

Prosimo, da izpolnjeno Rezervacijo hotela za 21. Sedlarjevo srečanje pošljete čim prej na naslov izbranega hotela.

prereži po črti

Prijavnica za 21. Sedlarjevo srečanje

(Prijavnico izpolnite s tiskanimi črkami. Hvala.)

Ime

.....

Priimek

.....

Ustanova

.....

.....

.....

Naslov

.....

.....

Polni naslov in davčna številka plačnika kotizacije

.....

.....

.....

.....

Telefon

.....

Telefaks

.....

E-pošta

.....

Datum prihoda

.....

Datum odhoda

.....

Prosimo, da izpolnjeno kompletno prijavnico in dokazilo o plačani kotizaciji pošljete do 24.03.2009 na naslov:

Društvo urbanistov in prostorskih planerjev Slovenije, Karlovška 3/II, Ljubljana, Slovenija.

Kotizacija*

- za članice in člane DUPPS: 170 €;
- za študente in upokojence: 40 €;
- za vse ostala je kotizacija 200 €;

*avtorji referatov objavljenih v znanstveni monografiji ne plačajo kotizacije.

S plačilom kotizacije se udeležencem zagotavlja: udeležbo na srečanju, izvod znanstvene monografije in slavnostno večerjo.

Kotizacijo bom poravnal(a): z virmanom ali s položnico na:

Društvo urbanistov in prostorskih planerjev Slovenije, Karlovška 3/II, Ljubljana, Slovenija.

Št. transakcijskega računa: Nova Ljubljanska banka, 02083-0050701296, obvezno z oznako, "Za 21. Sedlarjevo srečanje".

Datum: .....

Kraj:.....

.

Podpis:

.....